

PROFFAN PALSTA

Erikoislääkärikuulustelun uudistajat laittomuuksien tiellä

Anestesiologian ja tehohoidon erikoislääkärikoulutuksen vastuuhenkilöt maamme yliopistoissa ovat valmis-telleet pitkään sellaista erikoislääkärikuulustelun uudistusta, jossa Suomi monen muun eurooppalaisen maan tavoin siirtyisi käyttämään pakollisena kuulusteluna European Society of Anaesthesiology and Intensive Care -yhdistyksen järjestämää EDAIC-kuulustelua. Minä konsultoin oman yliopistoni juristia menettelyn lainmukaisuudesta. Koska erikoislääkärin tutkinnosta oli luovuttu, todettiin, että muutoksessa ei ole ongelmaa, varsinkaan kun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa erikoislääkärikoulutuksesta vuonna 2020 ei ollut mainintaa pakollisesta valtakunnallisesta kuulustelusta. Uudistuksen taustalla oli halu saada aiempaa parempi käsitys erikoistuvien lääkäreiden teoreettisista tiedoista erikoisalan eri osa-alueilla. EDAIC-kuulustelun 600 väittämää olisivat tässä suhteessa selvästi parempi vaihtoehto kuin muutama esseekysymys. Vaikka kuulustelijat ovat pyrkineet tekemään mahdollisimman monipuolisia kysymyksiä, ovat kysymykset tulleet kuitenkin jossain määrin satumanvaraisesti erikoisalan eri osa-alueilta.

Erikoislääkärikuulustelun muutos oli jo kirjattu valtakunnalliseen opinto-oppaaseen ja muutos näytti toteutuvan suunnitelmien mukaan, kunnes Valtakunnallinen ammatillisten jatko-olutustoimikuntien kokous pyysi kuulustelu-uudistuksesta lausuntoa yliopistojen juristeilta. Juristit antoivat seuraavan lausunnon: ”Anestesiologian ja tehohoidon erikoislääkärikuulustelun korvaaminen eurooppalaisella EDAIC-tentillä ei näkemysksemme mukaan vastaa kansallisen lain-

säädännön vaatimuksia erityisesti julkisen vallan käytön sekä yliopistolain ja hallinnon yleisten vaatimusten osalta. Siirtyminen eurooppalaiseen kuulusteluun vaatisi yliopistoilta toimivallan ja lakisääteisten tehtävien siirtämistä ylikansalliseen taholle, mikä ei ole mahdollista ilman, että tällaisesta perusteista säädetään lailla. Pelkätään yliopistojen edustajien läsnäolo päättävissä elimissä tai osana kuulemisprosessia ei ole riittävä keino lainsäädännön vähimmäisvaatimusten täyttämiseksi. Eurooppalaiset käytännöt opintosuorituksen arvioinnissa, oikaisumenettelyssä ja kurinpidossa voisivat toimia yliopiston omaa päätöksentekoa ohjaavina seikkoina, mutta ne väistämättä johtaisivat kahteen rinnakkaiseen – eurooppalaiseen ja suomalaiseen menettelyyn, mikä osaltaan heikentäisi erikoistuvien lääkäreiden yhdenvertaista kohtelua.”

Suomi jatkaa järempäisesti omalla linjallaan.

Suomessa siis laki estää EDAIC-kuulustelun käyttöönoton pakollisena valtakunnallisena kuulusteluna. Asiaan ei vaikuta, vaikka kysymykset käännettäisiin suomeksi ja ruotsiksi eikä se, että Suomi saisi edustajan kysymyksiä tekevään toimikuntaan eikä edes se, että Suomi voisi päättää itsenäisesti kansallisesta hyväksymisrajasta. Mainittakoon, että EDAIC Part 1 on jo nyt pakollinen anestesiologian ja tehohoidon erikoislääkärikuulustelu seuraavissa maissa: Alankomaat, Belgia, Itävalta, Malta, Romania, Slovenia, Sveitsi, Turkki ja Unkari. Suomi ei tule liittymään näiden maiden joukkoon, vaan Suomi jatkaa järempäisesti omalla linjallaan. Päätäköön kukin itse, onko tämä hyvä vai huono asia. Onneksi EDAIC-kuulustelun asema suomalaisen kuulustelun vaihtoehtona sentään säilyy. ■